

24. *Uo.*, 92. o. A Központi Zsidó Tanács dr. Vági József vezette küldöttsége jelent meg a táborban, hogy kb. 160 gyermeket és idős embert Budapestre kísérjen. Vasdényei István rendőrfelügyelő, a kistarcsai tábor jó szándékú parancsnoka könyörgött Váginak, hogy „ne küldjenek több ügyfelet”. Munkácsi, *Hogyan történt?*, 38. o.

25. Külön beadványt adtak be Lázár Jenő ismert régiségkereskedő érdekében március 26-án; Vajda Lajos és Benedek György, a kecskeméti, illetve nagykovácsi zsidó hitközség elnöke érdekében április 5-én; és Wesel Imre, a szombathelyi hitközségi körzet vezetője érdekében május 2-án. Később hasonló beadványt intéztek Szegő Miklós, a székesfehérvári hitközségi körzet, Meer Samu, a nagyváradi zsidó hitközség feje, dr. Fischer József, a kolozsvári zsidó hitközség feje és sok más zsidó vezető ügyében. Részleteket lásd *uo.*, 38–40. o.

26. Freudiger Fülöp: Five Months. In: *The Tragedy of Hungarian Jewry. Essays, Documents, Testimonies*. Szerk.: Randolph L. Braham. Institute for Holocaust Studies of the City University of New York, New York, 1987, 256–266. o.

27. Lévai, *Fekete könyv*, 88. o.

28. Munkácsi, *i. m.*, 26. o.

29. Amikor például Eichmann különítménye és magyar párja, Koltay László egysege úgy döntött, hogy a Majestic Szállót használja főhadiszállásul, a zsidókat felkérték, hogy adjanak 150 asztalt, 150 padot, 200 széket, 300 söröspoharat, 150 rádiót, 100 dohányzóasztalt és széket, 300 likőröspoharat, 300 borospoharat, 6 koktélevevőt, 150 papírhulladék-kosarat, 150 íróasztalt székekkel és 150 asztali lámpát. 15 padnak, asztalnak, székeknek és lámpának és feltehetően, mert a kommandók vezérlő tisztjeinek szánták, különösen jó minőségűnek kellett lennie. (Eppler Erzsébet vallomása.)

30. Lévai, *Fekete könyv*, 93. o.

31. 1944 folyamán többször bombázták Budapestet, és különösen súlyos támadás érte július 2-án. A szövetségesek sok más várost is bombáztak, köztük Bánhidát, Gyórt, Szegedet, Szolnokot, Debrecent, Kolozsvárt és Nagyváradot. C. A. Macartney, 2:262–263. o.

32. *RLB*, 131. dok.

33. Reiner beszámolóját lásd Israel Police, Bureau 06, 347. dok. A vallomás 1960. október 5-én készült az Eichmann-per előkészületei során.

34. Munkácsi, *i. m.*, 42–50. o.

35. *Uo.*, 47–48. o.

36. Eppler Erzsébet vallomása.

37. Lévai, *Fekete könyv*, 120. o.

38. 1270/1944. M. E. sz. rendelet. *Budapesti Közlöny*, 1944. április 7. 4. o. A végrehajtási utasítást a belügyminisztérium 96 900/1944 V. sz. utasítása tartalmazta. Az ország rendőri szervei 1944. április 19-én kapták kézhez.

39. A német külügyminisztériumot rendszeresen tájékoztatták a törvények és rendeletek kibocsátásáról. Sokat már javaslat formájában is németre fordítottak. Az e tárggyú, Budapestről feladott küldemények jegyzékét lásd *RLB*, 1:XIX–XX. o. Március 31-én kelt táviratában Veessenmayer elragadtatását fejezte ki a „szokatlan gyorsaság” fölött, amellyel az új magyar kormány „a mi szellemünkben” nekilátott a zsidókérdés megoldásának. 642. sz. távirat, Német Külügyi Levéltár, Bonn.

40. *RLB*, 166. dok.

41. Lásd a 66. tételt a március 29-i minisztertanácsi ülés jegyzőkönyvéből. Szövege: *Vádirat*, 1:50–51. o. Noha Horthy „zsidóügyekben” lemondott alkotmányos felelősségéről, ami jócskán megkönnyítette a zsidótlánítók dolgát, a szélsőjobb és a